ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Одилова Зайнура Обидовна дар мавзуи «Масъалаҳои таҳқиқ, тарҷума ва таъсирпазирӣ дар робитаҳои адабии тоҷику фаронсавӣ», ки барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯйи ихтисоси 6D020500 – Филология (6D020502 – Адабиёти тоҷик, равобити адабӣ) пешниҳод гардидааст.

Робитаҳои адабии халқҳо яке аз омилҳои муҳимми рушди фарҳанг, адабиёт ва тарҷумашиносӣ ба ҳисоб рафта, омӯзиши онҳо барои ошкор намудани хусусиятҳои таъсири мутақобилаи адабиётҳо аҳаммияти калони илмӣ дорад. Дар ин замина таҳқиқи масъалаҳои робитаҳои адабии тоҷику фаронсавӣ аз мавзуъҳои мубрам ва камомӯхташудаи адабиётшиносии тоҷик буда, интихоби мавзуи диссертатсияи Одилова Зайнура Обидовна саривақтӣ ва дорои аҳаммияти назариву амалӣ мебошад.

Дар автореферат мубрамияти мавзуъ, дараҷаи омӯзиши масъала, мақсад ва вазифаҳои таҳқиқ, навгонии илмӣ, аҳаммияти назарӣ ва амалии натиҷаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда бо тартиби мантиқӣ ва асоснок баён гардидаанд. Муаллиф нишон додааст, ки масъалаҳои таҳқиқ, тарҷума ва таъсирпазирӣ дар робитаҳои адабии тоҷику фаронсавӣ то имрӯз ба таври фарогир ва монографӣ мавриди омӯзиш қарор нагирифтаанд ва ҳамин ҷиҳат навоварии асосии таҳқикро ташкил медиҳад.

Арзиши илмии диссертатсия, пеш аз ҳама дар он ифода меёбад, ки муаллиф бори аввал робитаҳои адабии тоҷику фаронсавиро аз се ҷиҳати муҳим – таҳқиқ, тарҷума ва таъсирпазирӣ – дар заминаи таҳлили муқоисавии сарчашмаҳои адабӣ ва илмӣ баррасӣ намудааст. Дар таҳқиқ саҳми олимони тоҷик, аз ҷумла профессор Шокир Мухтор, И. Раҷабова, Д. Бобоева, Д. Маҳмудов, Н. Гадоева ва дигар муҳаққиқон мавриди арзёбӣ қарор гирифта, нақши онҳо дар рушди робитаҳои адабии Тоҷикистону Фаронса муайян шудааст.

Муаллиф масъалаҳои тарҷумаи осори адибони фаронсавӣ ба забони тоҷикӣ, нақши тарҷума ҳамчун воситаи асосии робитаҳои адабӣ, таъсири адабиёти фаронсавӣ ба назму насри тоҷик, инчунин равандҳои рушди ин робитаҳоро дар давраи шуравӣ ва замони соҳибистиқлолии Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди таҳлили амиқ қарор додааст. Ин равиш арзиши илмии диссертатсияро бештар менамояд.

Аз ҷиҳати сохтор диссертант дар таҳияи автореферат талаботи муқарририро риоя намудааст. Он аз муқаддима, се боб, фаслҳои мантиқӣ, хулоса ва рӯйхати адабиёт иборат буда, мазмуни ҳар як боб пайдарҳам ва бо ҳамдигар алоқаманд мебошад. Натиҷаҳои таҳқиқ аз мақсад ва вазифаҳои гузошташуда мантиқан бармеоянд.

Аҳаммияти амалии таҳқиқ низ назаррас мебошад. Натиҷаҳои бадастомада метавонанд ҳангоми таълими фанҳои адабиётшиносии муқоисавӣ, робитаҳои адабӣ, тарҷумашиносӣ, инчунин зимни таҳияи китобҳои дарсӣ, дастурҳои таълимӣ ва анҷом додани таҳқиқоти минбаъда истифода шаванд.

Дар баробари дастовардҳои назаррас, барои такмили минбаъдаи таҳқиқ чанд пешниҳод низ ҷой доранд. Аз ҷумла:

1. Хуб мебуд, агар муаллиф таҳлили муқоисавии баъзе тарҷумаҳои мушаххаси осори фаронсавӣ ва тоҷикро бо мисолҳои бештар пешниҳод менамуд.
2. Масъалаи таъсири муосири робитаҳои адабӣ дар шароити ҷаҳонишавӣ боз ҳам васеътар баррасӣ мегардид.

Аммо ин мулоҳизаҳо хусусияти тавсиявӣ дошта, ба арзиши илмии диссертатсия таъсири манфӣ намерасонанд.

Дар маҷмуъ, автореферати диссертатсияи Одилова Зайнура Обидовна кори мустақили илмӣ буда, ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад. Муаллифи он барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯйи ихтисоси 6D020500 – Филология (6D020502 – Адабиёти тоҷик, равобити адабӣ) сазовор мебошад.

Тақриздиҳанда: номзади илмҳои филологӣ,
дотсенти кафедраи умумидонишгоҳии
забонҳои олмонӣ ва фаронсавии
Донишгоҳи миллии Тоҷикистон — Сарахонзода Муҳаммадрасул Сарахон

05.08.2026

Нишонӣ: 734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
шаҳри Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 17.
Тел: (+992) 97 619 67 67
E-mail: muhammad1967@mail.ru

Имзои М.С. Сарахонзода-ро тасдиқ мекунам:
сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси
Донишгоҳи миллии Тоҷикистон — Шодихонзода Эмомалӣ Шодихон

05.08.2026

Нишонӣ: 734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
шаҳри Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 17.
Тел: (+992-37) 221-62-25; факс: 227-15-10.
E-mail: info@tnu.tj